

TÜRKÇE

1 Aşağıda verilen cümlelerdeki altı çizili sözcükleri, cümleye kattıkları anlamla eşleştirin.

Cümle

Anlam

Bir Leyla özlemiyle bahçelerde öldü güz
Yıldızlar, karanfiller güllerden daha üzgün
Bahçeler garipsedi alaca karanlıkta

Beton duvarları sarmaşıklar örmüş.

Gelinin ailesi ile damadın ailesi pek iyi bağdaşıyorlar.

Söz sanatkârı eli kalem tutuğundan sevdiği kedi-
lerin bir bir hikâyelerini yazar.

Süslemek, işlemek, donatmak,
kaplamak

Düşündüğünü güzel bir an-
latımla yazmak

Alışmak, uzlaşmak, uymak

Bir şeyi tuhaf, uygunsuz bulmak,
alışamamak, yadırgamak

2 Aşağıdaki cümlelerde "tutmak" fiili farklı anlamlarda kullanılmıştır. Fiili anlamları ile eşleştirin.

	Anlam		Cümleler
1	Avlamak	5	Çeşme'de okulun yanında bir ev tuttum.
2	Yüzeyde görünür durumda olmak, kalmak	2	Böyle yağarsa kar, yarım saate tutar.
3	Elde bulundurmak, elde tutmak	1	Suyun gözünde balık tutuyordu.
4	Gereğini yapmak, yerine getirmek	3	Kucağında kundaklı bir çocuk tutuyordu.
5	Hizmetine almak veya kiralamak	4	Amcam, verdiği sözleri hep tutar.

3 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük ya da sözlerin ifade ettikleri anlamları kutusuna yazın.

mutluluk

ahbap

gücendirmek

göndermek

bıkmak

→ Uzun yıllar sonra seni karşımda görmekten sevinç duydum.

→ Uzaktaki akrabama haber yolladım.

→ Beklemekten yoruldum, usandım artık.

→ Yaptıkların hepimizi çok kırdı.

→ Tüm tanıdık, eş dost bizi ziyaret geldi.

mutluluk

göndermek

bıkmak

gücendirmek

ahbap

4 Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştirin.

Toplu yaşama biçimi herkese bir görev yükler. Karşılıklı yardımlaşma esasına dayalı bu görev; iyilikleri çoğaltır, toplumu güçlü kılar.

1

Yaşadığı sürece insanlara yardım eden kimse, bunların karşılığını öbür dünyada alacaktır.

2

Bir karşılık beklemeden yardım eden kimseden iyilik görenler günü geldiğinde bunun karşılığını ona iyilik yaparak öderler.

3

Hakiki dost, dostunun en sıkışık zamanında yardımına koşmaya hazır durumda bekler.

4

Ne verirsən elinle, o gider seninle.

2

Dost, dostun eyerlenmiş atıdır.

4

El eli yıkar, iki el de yüzü.

1

İyilik eden iyilik bulur.

3

5 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili deyimlerin anlamlarını yandaki sütundan bulup harflerini, anlamların başına yazın.

- a Dedem anlattıkça ağzından bal damlıyordu.
- b Her sabah erkenden ekmek teknesine giderdi.
- c Sabah erkenden nereye gittiğine bir türlü akıl erdiremedi.
- d Sohbetin ortasında damdan düşer gibi konuştu.
- e İşten ayrılma kararının önüne geçemedik.
- f Şu çınarın altında oturup biraz vakit öldürelim.
- g Sabahtan beri yüzünden düşen bin parçaydı.

b geçim kaynağı

a tatlı tatlı konuşmak

g çok somurtkan olmak

d beklenmedik anda bir şey söylemek

c bir şeyin nedenini anlayamamak

f zamanını boşa harcamak

e engel olamamak

6 Mustafa Kemal Atatürk'e ait özdeyişte geçen fiilimsi türlerini aşağıdaki kutucuklara yazın.

yaşamak kaybetme	isim fiil	isteyen	sıfat fiil	çalışmadan yorulmadan üretmeden	zarf fiil
---------------------	--------------	---------	---------------	---------------------------------------	--------------

7 Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına D, yanlış olanın yanına Y yazın.

- ☐ D Fiilimsi ekleri, fiil kök veya gövdelerine gelir.
- ☐ Y Fiilimsilerin olumsuz biçimleri yoktur.
- ☐ D Fiilimsilerin yardımıyla çok uzun cümleler kurabiliriz.
- ☐ Y Fiilimsilerden sonra hiçbir ek gelmez.
- ☐ Y Fiilimsiler her zaman cümlenin ortasında bulunur.
- ☐ D Bazı fiilimsi ekleri biçim olarak zaman ekleriyle benzerlik gösterir.
- ☐ D Fiilimsi eki almış bazı sözcükler ad görevinde kullanılır.
- ☐ D Fiilimsiler cümle içinde ad, sıfat ve zarf görevlerinde kullanılır.
- ☐ D Fiilimsi olan cümlelerde genellikle birden fazla yargı bulunmaktadır.
- ☐ D Zarf fiiller, cümleye zaman ve durum anlamı katar.

Akıllı mı, Deli mi?

Ertesi gün dersten sonra yine elimdeki çakıyla çubuk yonta yonta Çamlıbel'in yolunu tuttum. Deli Eşref, yine parlayan gözlerle karşıladı beni. Toprakтан söz etti uzun uzun. Çamlıbel'in alt başına Köroğlu'yla kazdıkları kuyuyu gösterdi. Hamamözülü asker arkadaşından oldukça ucuza aldığı su motorunu çalıştırdı. Meyve vermeyen elma ağacının yanından geçerken başını bile çevirmeden "Tembel!" dedi. "Başkası olsa kesmeyi bırak, kökünden söküp atardı bahçeden dışarı. Çok emek verdim. Kıyamıyorum."

8 Bu parçada yer alan eylemsileri bularak uygun kutucuklara yerleştirin.

The diagram illustrates the classification of words based on their grammatical function:

- İsim (Noun):** kesmeyi (cutting)
- Sıfat (Adjective):** parlayan (glowing), kazdıkları (the ones they dug), aldığı (the one he took), vermeyen (not giving)
- Zarf (Adverb):** yontta (in carving), oldukça (very much), geçerken (while passing), çevirmeden (without turning), söküp (pulling out)

9 Aşağıdaki cümlelerde geçen zarf fiilleri bularak zarf fiillerin cümlelere kattığı anlamları (zaman, durum) noktalı yerlere yazın.

Yaşlı kadın, hayat arkadaşının ölümünü gözyaşları içinde ağlayarak anlattı. Durum

Sen buralardan gideli çok şey değişti. Zaman.....

Hızını durmaksızın arttıran otobüs feci bir kazaya sebep oldu.Durum.....

Sular kesilince bütün evin temizliği yarım kaldı. **Zaman**

Annemle babam işleri yetiştirmeye çalışırken sen orada keyfine bakıyordun. **Zaman**.....

10 Aşağıda yer alan cümleleri öğelerine ayırın.

- Sıfat, isimleri niteleyen ya da belirten sözcük türüdür.
Özne Yüklem
- Duke Üniversitesi bilim insanları, yapay bir kalp kası geliştirdi.
Özne Nesne Yüklem
- Uçmak, insanların en büyük hayallerinden biridir.
Özne Yüklem
- Tüm problemler bir anda bize yönelir.
Özne Zarf Dolaylı Yüklem
Tümleci Tümleş

TÜRKÇE

için

1

değiştirmek

2

kullanabileceğiniz

3

dünyayı

4

güçlü

5

eğitim

6

silahtır

7

en

8

11 Yukarıdaki numaralandırılmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama nasıl olmalıdır?

6 - 4 - 2 - 1 - 3 - 8 - 5 - 7

12 Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin yazımının doğru olduğu cümlelerin başına D, yanlış olanların başına Y yazın.

- Y** Toplantı 17 kasım 2009 cuma günü yapılacak.
- Y** Evde besledikleri köpeğin adı karabaş'tı.
- D** Yeni kanun dünkü Resmi Gazete'de yayımlandı.
- D** En iyi geçindiği arkadaşı Ahmet'ti.
- Y** Bu yıl doğu Anadolu'yu gezecekler.

13 Aşağıdaki paragrafta parantezle gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini yerleştirin.

Hayatta en çok keyif aldığım şey(,) kendimi haklı çıkarmak veya ifade etmek için uğraşmamamdır(.) Ne diyor Mevlana(:) (")Bizi bilen bilir(,) bilmeyen kendisi gibi bilir(.) (") Ne kadar da haklı değil mi(?)

14 Cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerinin adını yazın.

kısa çizgi

yay ayraç

kesme işareti

eğik çizgi

virgül

- Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonravirgül..... kullanılır.
- Tiyatro ve sinema metinlerinde konuşanın durum ve hareketlerini göstermek içinyay ayraç..... kullanılır.
- Şiirler, düz yazı biçiminde yan yana yazıldığında her bir dizenin bitiminden sonraeğik çizgi..... kullanılır.
- Aralarında ortaklık bulunan iki kavram arasındakısa çizgi..... kullanılır.
- Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak içinkesme işareti..... kullanılır.

TÜRKÇE

15 Kendisine okunan duru Türkçe bir şiir karşısında Atatürk çok heyecanlanmıştı. Bu şiirdeki saf Türkçeyi çok beğenmişti. “Bakınız arkadaşlar!” dedi. “Ben belki çok yaşamam. Fakat siz ölene dek Türk gençliğini yetiştirecek ve öz Türkçeyi bir kültür dili yapmaya çalışacaksınız. Çünkü Türkiye ve Türklük, uygarlığına ancak bu yolla kavuşulabilir.”

Hasan Reşit TANKUT

Yukarıdaki metnin ana fikri nedir?

Türk dilinin korunması, yaşatılması ve geliştirilmesi sayesinde Türk gençliği, Türkiye ve Türklük uygarlığına kavuşabilir. Türk dili bir kültür dili hâline getirilmelidir.

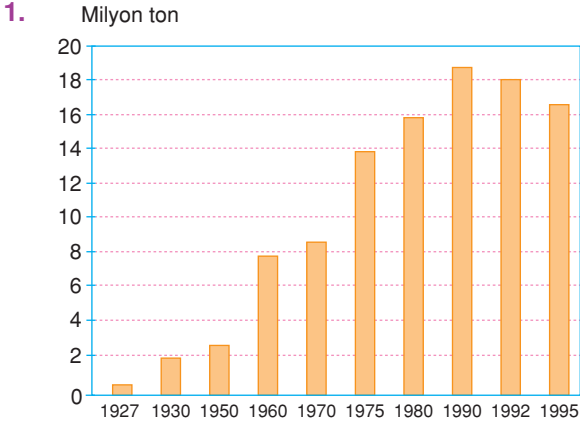
16 Aşağıdaki cümleleri ilettikleri yargılara göre eşleştirin.

a Çocuk ateşlendiğinden havale geçirdi.	b Varsayım
b Farz edelim sözünü tutmadı, ne yapacaksınız?	c Amaç-Sonuç
c Hafta sonu dinlenmek için sahile gitti.	a Neden-Sonuç
d İlkbahar mevsimini sonbahardan daha çok severim.	e Koşul-Sonuç
e Evi iyice ararsan kaybettiğin küpeni bulursun.	d Karşılaştırma

17 Aşağıdaki cümlelerin öğeleri ile ilgili yargıların başına doğru ise D, yanlış ise Y yazın.

- Y** “Babam işe gitmek istemiyordu.” cümlesindeki altı çizili bölüm belirtisiz nesnedir.
- D** “Sınavdan önce, çıkmış soruları da çözmelisiniz.” cümlesinde belirtili nesne vardır.
- D** “Martıları umutla uğurladı rüzgâr.” cümlesindeki öznede kişileştirme sanatı kullanılmıştır.
- D** “Mutlu günler, mutlu yarınlar bizimle olsun.” cümlesinin öznesi sıfat tamlamasıdır.
- D** “On yıl süren bir hasretlikten sonra kavuştuk.” cümlesinin yüklemde ünsüz sertleşmesi vardır.
- D** “Hayatını düzenli yaşadı.” cümlesinin öge sıralaması “nesne, zarf tümleci-yüklem” şeklindedir.
- Y** “Evleri iki katlı, mavi boyalı.” cümlesinde altı çizili bölüm cümlelerin nesnesidir.
- D** “Eğitim, gençlerin umut ışığıdır.” cümlesinin yüklemi söz öbeğidir.

TÜRKÇE DEĞERLENDİRME TESTİ

Yukarıdaki grafikte 1927-1995 yılları arasında buğday üretim miktarı gösterilmiştir.

Bu grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Buğday üretimi her yıl bir önceki yıla göre artış göstermiştir.
- B) 1990 yılında üretilen buğday, aynı yılda en fazla tüketilen ürün olmuştur.
- ☒ C) 1990 yılına kadar her yıl artış gösteren buğday üretimi, bu yıldan sonra düşüşe geçmiştir.
- D) 1950'ye kadar buğday yerine arpa tercih edilmiştir.

2. Toplumcu gerçekçi tiyatro seyredenleri dürtür, onları düşünmeye sevk eder.

Bu cümledeki "seyredenleri dürtmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorunu tüm gerçekliğiyle ortaya koymak
- B) Ezilen topluluklara yol göstermek
- ☒ C) İnsanları bir konuda harekete geçirmek
- D) Duyarsız insanları tedirgin etmek

3. (I) Bir müddet uğraştıktan sonra nihayet atı mağlup ettiler. (II) Adil Giray, hemen yere atladı fakat atlar atlamaz çamura saplanarak hiçbir tarafa adım atamadı. (III) Kendisine hücum edenlere, ağzı testereye dönmüş bir kılıçla yine de bir çeyrek saat kadar karşı koydu. (IV) O eşsiz kahramanın yarı vücudu sanki mükemmel bir ordu demekti.

Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisi öznel bir nitelik taşır?

- ☒ A) IV B) III C) II D) I

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tüm fiilimsi türleri bir arada kullanılmıştır?

- ☒ A) Adam, uzaktan tanıdığı kadına çekinerek yaklaşmaya başladı.
- B) O gece tanıdığım birini gördüm, hemen yanına gittim.
- C) Konuştuğu insanları artık görmezden geliyor.
- D) Mesajlarına hiç bakmayan insanları anlamıyorum.

5. "Akşam güneşinin yakıcılığı tüm tarlaların suya olan hasretini arttırmıştı." cümlesinde kullanılmayan öge aşağıdakilerden hangisidir?

- ☒ A) Özne B) Nesne
☒ C) Zarf Tamlayıcısı D) Yüklem

TÜRKÇE DEĞERLENDİRME TESTİ

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül doğru kullanılmıştır?

- A) Bana iyice yaklaş ki; söylediklerimi rahatça duyabilesin.
- B) Size gelemeyeceğim çünkü; bu hafta çok sınavım var.
- C) Beni dinlemesini beklemiyordum ancak; yüzüme telefonu kapatmasaydı.
- D) Eşyalarını, kitaplarını topladı; sessizce çıktı, gitti hayatımdan.

7. “Doğudan şimdi doğacak güneşe bakınız. Bugün günün ağardığını nasıl görüyorsam uzaktan bütün Doğu milletlerinin de uyanışlarını görüyorum. Bağımsızlık ve egemenliklerine kavuşacak çok kardeş millet vardır. Onların yeniden doğuşu, şüphesiz ki terakkiye ve refaha yönelmiş bir şekilde oluşacaktır.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

Yukarıdaki metinde numaralandırılmış fiilimsilerin türleri sırasıyla hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Sıfat fiil - Zarf fiil - İsim fiil
- B) Zarf fiil - Sıfat fiil - İsim fiil
- C) İsim fiil - İsim fiil - Zarf fiil
- D) İsim fiil - Sıfat fiil - Sıfat fiil

8. (I) Dairedeki mesaimden sonra bir kahveye oturdum. (II) Elimdeki boş kâğıdı doldurdum. (III) Sonra, akşama doğru eve gittim. (IV) Cebimdeki kâğıt güya beni bütün elemeler ve felaketlerden kurtaran bir büyülü muska imiş gibi gönlüm rahatı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmıştır?

- A) IV
- B) III
- C) II
- D) I

9. “Hafif” sözcüğü aşağıdaki cümlelerden hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Elindeki poşetler hafif olduğu için yardım istemedi.
- B) Kazadan hafif sıyrıklarla kurtulunca hepimiz çok sevindik.
- C) Masa hafif olsa da taşımakta zorlandık.
- D) Bütün şirket, davranışlarından o adamın hafif biri olduğunu anlamıştı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “göz” sözcüğü bir deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Artık bu tedaviden bıkmış, usanmış, adama-kıllı gözü yılmıştı.
- B) Duvar tarafına bakarak “Evet” yanıtını veren Orhan’ın gözü kararıyordu.
- C) Yarın gözlerine baktırmak için doktorun muayenehanesine gideceğim.
- D) Gözlerim gene ayakkabılarına kaydı, bir yanı patlamıştı.

TÜRKÇE DEĞERLENDİRME TESTİ

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Bu kitabı Murat beyden almıştı.
- ☒ B) Reşat Nuri Güntekin UNESCO'da Türkiye'yi temsil etti.
- C) Okuduğum en etkileyici roman Elif Şafak'ın Siyah süt'üydü.
- D) Sabahtan beri dolanıp durduğu bahçeden sonunda gitmişti.

12.

Aydınlık neyin oluyor senin
Gökyüzü akraban filan mı
Beni bulur bulmaz gözlerin
Şimşek çakıyorum yalan mı

Attila İlhan

Bu dizelerdeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- ☒ A) Sırtını ovar dünyanın ellerin
Yıkımlar içinde yığılmışken dizleri üzerine
- B) Ay ışığı mavisi dudaklarından mı
O ışık zenginliği mi giydiğin
- C) Akla ziyan bir şey elektriğin
Aydınlık neyin oluyor senin
- D) Uzak tozları mı yıldızlardan mı
Güneş açıyorum sahi ondan mı

13.

Sadece seni düşündüğüm geceler,
Neden ölümü hiç düşünmedim?
Allah, hiç kimseyi yalnız bırakmasın.
Çok şükür Robenson artık aramızdasın.
Bütün servetin gibi ellerini
Ayuçlarıma bıraktığın geceler

Necati Cumalı

Bu şiirde geçen fiilimsiler ile aynı türde fiilimsi olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başarı koşullarını bilmek gerekir.
- ☒ B) O gün en çok yorulduğum gündü.
- C) Sınavda başarılı oluşu hepimizi mutlu etti.
- D) Bu çalışmayı kimse anlamadı.

14. Aslında kitap Küba'da günlük hayattaki ev hâlini, kıtlık ve yoksullukla nasıl başa çıktıklarını

anlatan uzun bir gazete makalesi gibi. Son iki

I
yıldır Küba'ya yaptığım seyahatlerde en çok

II
gözüme çarpan ambargonun bir "ihtiyaç kültürü"

III
yaratmış olması.

IV

Bu cümledeki numaralandırılmış sözcüklerden hangisi farklı türde bir fiilimsidir?

- ☒ A) IV
- B) III
- C) II
- D) I

TÜRKÇE DEĞERLENDİRME TESTİ

15. “Kuzenim işe giderken otobanda kaza yapmış.” cümlesinin dolaylı tümleci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) işe giderken B) kuzenim
C) kaza D) otobanda

16. (I) Kullandıkları paraşütler bu koşullarda açılmaya dayanabilecek biçimde tasarlanmış ve kendiliğinden şişen kanat paraşütleridir.
(II) Paraşütçüler çoğunlukla uçaktan atlar, genelde düzlüklere ve açık bir alana ihtiyaç duyarlar.
(III) Çoğunlukla “karın aşağı” pozisyonunda bir süre serbest düşerler, düşerken takla ve dönüşler gibi hava gösterileri yapabilirler.
(IV) Küçük bir havaalanından yola çıkar ve paraşütçüler yaklaşık 4000 metre yükseklikten atlarlar.
(V) Sonunda, 760 metre civarında tam şişecek şekilde paraşütlerini açarlar, böylece belirli bir alana inmeyi amaçlarlar.
(VI) Ana paraşüt bozulur veya açılmazsa kuşamdaki otomatik sistem devreye girer ve yedek paraşüt açılır.

Numaralandırılmış cümleler olayların oluş sırasına göre nasıl sıralandırılmalıdır?

- A) II - IV - III - I - V - VI
B) IV - III - II - VI - V - I
C) II - IV - III - V - I - VI
D) IV - II - III - V - VI - I

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yoktur?

- A) Seneye Bahçeşehir Anadolu Lisesine kayıt yaptıracam.
B Akdeniz’in Doğusu eşsiz tarihi yerleriyle her yıl beni çağırıyor.
C) TÜBİTAK’nun bu yılki matematik olimpiyatlarına ben de katılacağım.
D) Bu yıl Haziran ayında Çeşme’ye gideceğiz.

18. Aşağıdaki sıralı cümlelerin hangisinde özne, ortak öge olarak kullanılmamıştır?

- A) Okuldan koşarak çıktı, etrafına bile bakmadan aceleyle eve vardı.
B) Ümitsizlik insanın yolunu şaşırtır, insan yolunu kaybeder.
C) Uykudan uyanan çocuk yerinden doğruldu, annesinin yanına koştu.
D) Aceleyle ödevlerimi bitirdim, yarınki sınava çalışmaya başladım.